

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวัดลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม มีวิธีการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสยาม ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2549 จากข้อมูลจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่รวมหลักสูตรนานาชาติ ปีการศึกษา 2548 มีจำนวน 10,277 คน (ข้อมูล ณ 22 กุมภาพันธ์ 2549 จากสำนักทะเบียนและวัดผล) และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 385 คน (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ วิจัยในครั้งนี้ได้สำรองข้อมูลเพิ่มอีก 20% จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ 462 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน แบบ Stratified Random Sampling เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่านักศึกษาแต่ละคณะมีคุณลักษณะแตกต่างกัน แต่ภายในคณะมีลักษณะเหมือนกัน

เครื่องมือของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 บัณฑิตส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ คณะวิชา การเป็นบุตรคนแรก ประสบการณ์ในการทำงานระหว่างเรียน การเป็นสมาชิกชมรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และอาชีพของผู้ปกครอง จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 การวัดลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทั้ง 5 ด้าน คือ ความต้องการความสำเร็จและความต้องการอิสระ ตำแหน่งการควบคุม ความคิดริเริ่มเชิงนวัตกรรม การแบกรับความเสี่ยง และความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ จำนวน 44 ข้อได้แก่

1. ความต้องการความสำเร็จและความต้องการอิสระ จำนวน 12 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1-12
2. ตำแหน่งการควบคุม จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 13-20

3. ความคิดริเริ่มเชิงนวัตกรรม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 21-26

4. การแบกรับความเสี่ยง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 27-34

5. ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 35-44

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้มาตรวัด 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และไม่ตรงเลย และเพื่อป้องกันปัญหาที่ผู้ตอบมีอคติในการตอบคำถาม จึงแบ่งคำถามเป็นคำถามเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้

คำถามเชิงบวก ประกอบด้วย 28 ข้อ ดังนี้

1. ความต้องการความสำเร็จและความต้องการอิสระ ได้แก่ ข้อที่ 2, 5, 6, 8, 9, 10 และ 11
2. ตำแหน่งการควบคุม ได้แก่ ข้อที่ 13, 15, 16, 18, 19 และ 20
3. ความคิดริเริ่มเชิงนวัตกรรม ได้แก่ ข้อที่ 22, 23, 24 และ 25
4. การแบกรับความเสี่ยง ได้แก่ ข้อที่ 27, 29 และ 33
5. ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ได้แก่ ข้อที่ 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42 และ 43

คำถามเชิงลบ ประกอบด้วย 16 ข้อ ดังนี้

1. ความต้องการความสำเร็จและความต้องการอิสระ ได้แก่ ข้อที่ 1, 3, 4, 7 และ 12
2. ตำแหน่งการควบคุม ได้แก่ ข้อที่ 14 และ 17
3. ความคิดริเริ่มเชิงนวัตกรรม ได้แก่ ข้อที่ 21 และ 26
4. การแบกรับความเสี่ยง ได้แก่ ข้อที่ 28, 30, 32 และ 34
5. ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ได้แก่ ข้อที่ 37 และ 44

แบบสอบถามจำนวน 44 ข้อ ที่ใช้ในการศึกษาลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ โดยแบ่งเป็น แบบสอบถามที่วัดความต้องการความสำเร็จและความต้องการอิสระ ตำแหน่งการควบคุม และการแบกรับความเสี่ยง พัฒนามาจากแบบสอบถามของ Robert D. Histrish and Candida G. Bush ซึ่งใช้ในการศึกษา The Woman Entrepreneur ในปี 1985 แบบสอบถามที่วัดความคิดริเริ่มเชิงนวัตกรรม พัฒนามาจาก Innovation Scale of the Jackson Personality Inventory

ส่วนแบบสอบถามที่วัดความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ พัฒนามาจาก Leadership Practice Inventory (LPI) จากการศึกษาของ Rasor ในปี 1995 (Chanreong, 2005)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย เนื้อหา หลักสูตรและวิชาที่สอน ความสัมพันธ์ของครอบครัว ญาติและเพื่อน การเห็นโอกาสและความสำเร็จของผู้อื่น การยอมรับของสังคมที่มีต่ออาชีพอิสระ การสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐบาล และภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษา โดยการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จำนวน 435 ชุด มาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล โดยการตรวจทานดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์
2. การลงรหัส นำแบบสอบถามที่ทำการตรวจสอบมาประมวลผล ทำการลงรหัส
3. การประมวลผล โดยใช้คอมพิวเตอร์ ข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสแล้วประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณค่าทางสถิติ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ คณะวิชา การเป็นบุตรคนแรก ประสบการณ์ในการทำงานระหว่างเรียน การเป็นสมาชิกชมรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และอาชีพของผู้ปกครอง จะนำมาวิเคราะห์โดยสรุปข้อมูลในรูปแบบตารางจำนวนรวม และสัดส่วนร้อยละ

ส่วนที่ 2 การวัดลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทั้ง 5 ด้าน คือ ความต้องการความสำเร็จและความต้องการอิสระ ตำแหน่งการควบคุม ความคิดริเริ่มเชิงนวัตกรรม การแบกรับความเสี่ยง และความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ จะใช้มาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มีระดับคะแนน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และไม่ตรงเลย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 3.1 ระดับคะแนนที่ใช้สำหรับ Likert Scale

	คะแนนเชิงบวก	คะแนนเชิงลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
ไม่ตรงเลย	1	5

เกณฑ์ที่ใช้เปรียบเทียบการวัดระดับลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทั้ง 5 ด้านของประชากรแต่ละกลุ่ม ใช้ค่าเฉลี่ยในการเปรียบเทียบ ดังนี้

$$\frac{\text{ระดับคะแนนสูงสุด}-\text{ระดับคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนของระดับชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ดังนั้น ระดับลักษณะความเป็นผู้ประกอบการจะมีช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (Chanreong, 2005)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับบุคลิกลักษณะ
4.21-5.0	สูงที่สุด
3.41-4.20	สูง
2.61-3.40	ปานกลาง
1.81-2.60	ต่ำ
1.00-1.80	ต่ำที่สุด

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย เนื้อหา หลักสูตรและวิชาที่สอน ความสัมพันธ์ของครอบครัว ญาติและเพื่อน การเห็นโอกาสและความสำเร็จของผู้อื่น การยอมรับของสังคมที่มีต่ออาชีพอิสระ การสนับสนุนส่งเสริมจากรัฐบาล และภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ จะใช้มาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มีระดับคะแนน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และไม่เห็นด้วย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Windows โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะ วิชา การเป็นบุตรคนแรก ประสบการณ์ในการทำงานระหว่างเรียน การเป็นสมาชิกชมรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และอาชีพของผู้ปกครอง และการวัดลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ 5 ด้าน คือ ความต้องการความสำเร็จและความต้องการอิสระ ตำแหน่งการควบคุมความคิดริเริ่มเชิงนวัตกรรม การแบกรับความเสี่ยง และความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ รวมถึงการวัดระดับความคิดเห็นโดยสถิติที่ใช้คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน